

KARTA OPISU PRZEDMIOTU - SYLABUS

Nazwa przedmiotu

Sygnaly i systemy dynamiczne

Przedmiot

Kierunek studiów

Automatyka i Robotyka

Studia w zakresie (specjalność)

Poziom studiów

pierwszego stopnia

Forma studiów

stacjonarne

Rok/semestr

1/2

Profil studiów

ogólnoakademicki

Język oferowanego przedmiotu

angielski

Wymagalność

obligatoryjny

Liczba godzin

Wykład

30

Laboratoria

0

Inne (np. online)

0

Ćwiczenia

15

Projekty/seminaria

0

Liczba punktów ECTS

4

Wykładowcy

Odpowiedzialny za przedmiot/wykładowca:

dr inż. Andrzej Florek

Odpowiedzialny za przedmiot/wykładowca:

email: andrzej.florek@put.poznan.pl

tel. 61 665 28 77

Wydział Automatyki, Robotyki i Elektrotechniki

Instytut Robotyki i Inteligencji Maszynowej

ul. Piotrowo 3A, 60-965 Poznań

Wymagania wstępne

Student rozpoczynający ten przedmiot powinien posiadać podstawową wiedzę z matematyki, zwłaszcza z algebry i analizy oraz statystyki. Powinien posiadać umiejętność korzystania z komputera i wykazywać chęć nauki korzystania z różnych programów komputerowych. Student powinien umieć pozyskiwać informację ze wskazanych źródeł. Powinien również rozumieć konieczność poszerzania swoich kompetencji.

Ponadto, w zakresie kompetencji społecznych, student musi prezentować takie postawy i cechy jak: uczciwość, odpowiedzialność, wytrwałość, ciekawość poznawcza, twórcze myślenie, pilność, rzetelność, kultura osobista, dobre wychowanie i szacunek dla innych ludzi.

Cel przedmiotu

Zapoznanie studentów z podstawowymi zasadami klasyfikacji sygnałów i metodami ich analizy w dziedzinie czasu oraz szczególnie w dziedzinie częstotliwości. Omówienie estymacji podstawowych wielkości statystycznych sygnałów. Wprowadzenie do analizy sygnałów dyskretnych, poznanie zasad próbkowania i metod transformacji DFT i FFT oraz ich zastosowań. Przedstawienie podstawowego opisu liniowych modeli układów dynamicznych i zjawisk towarzyszących przechodzeniu sygnałów przez te układy.

Przedmiotowe efekty uczenia się

Wiedza

Student zdobywa wiedzę w zakresie matematyki obejmującą algebrę, geometrię, analizę, probabilistykę oraz elementy matematyki dyskretniej (K1_W1, K1_W5), w tym metody matematyczne i metody numeryczne niezbędne do: opisu i analizy własności liniowych systemów statycznych oraz dynamicznych, opisu i analizy wielkości zespolonych, opisu procesów losowych, opisu, analizy oraz metod przetwarzania sygnałów w dziedzinie czasu i częstotliwości, numerycznej symulacji systemów dynamicznych w dziedzinie czasu ciągłego i czasu dyskretnego. Student także zdobywa podstawową wiedzę z zakresu obsługi i wykorzystania narzędzi informatycznych służących do tych celów (K1_W10).

Umiejętności

W wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien wykazać się umiejętnościami w zakresie korzystania z podstawowych metod przetwarzania i analizy sygnałów w dziedzinie czasu i częstotliwości oraz ekstrahować informacje z analizowanych sygnałów (K1_U9).

Kompetencje społeczne

Student jest gotów do krytycznej oceny zdobywanej wiedzy, rozumie i odczuwa potrzebę ciągłego doskonalenia się oraz podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób (K1_K1). Jest także świadomy konieczności profesjonalnego i odpowiedzialnego podejścia do zagadnień technicznych, skrupulatnego zapoznania się z dokumentacją oraz warunkami środowiskowymi wykorzystywanych urządzeń. Ponadto jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymaga tego od innych, szanuje różnorodność poglądów (K1_K5).

Metody weryfikacji efektów uczenia się i kryteria oceny

Efekty uczenia się przedstawione wyżej weryfikowane są w następujący sposób:

Ocena końcowa z ćwiczeń rachunkowych ustalana jest głównie na podstawie kolokwium pisemnego, polegającego na rozwiązaniu trzech zadań z zakresu analizy sygnałów deterministycznych, losowych i ciągłej transformaty Fouriera. W celu ustalenia oceny końcowej z ćwiczeń, ocena z kolokwium jest jednak modyfikowana, w zależności od aktywności studenta w czasie ćwiczeń rachunkowych i ocen za odpowiedzi na stawiane w czasie zajęć pytania.

Końcowy egzamin pisemny ma postać testu jednokrotnego wyboru spośród 4 możliwości i składa się z 60 pytań dotyczących materiału z wykładu. Czas odpowiedzi na jedno pytanie wynosi 60 sekund, a na egzaminie poprawkowym już tylko 45 sekund.

Treści programowe

Główne zagadnienia prezentowane i omawiane w ramach wykładów to:

- Podziały sygnałów i ich podstawowe parametry, energia i moc sygnałów.
- Podstawowe sygnały deterministyczne w automatyce, sygnały okresowe i sygnały zespolone.
- Proces stochastyczny, sygnały przypadkowe i podstawowe wielkości statystyczne sygnałów oraz ich estymatory.
- Reprezentacja widmowa sygnałów: od szeregu trygonometrycznego do transformaty Fouriera oraz analogie do transformaty Laplace'a i ich główne właściwości.
- Analiza sygnałów dyskretnych: twierdzenie o próbkowaniu, dyskretna transformata Fouriera i jej zastosowanie w analizie i cyfrowym przetwarzaniu sygnałów.
- Liniowe modele układów dynamicznych: liniowe równanie różniczkowe, odpowiedzi czasowe, transmitancja operatorowa i transmitancja widmowa, charakterystyki częstotliwościowe.
- Przechodzenie sygnałów przez układ liniowy: splot liniowy i jego interpretacja geometryczna, analiza w dziedzinie widmowej, stan ustalony przy pobudzeniu harmonicznym, funkcje korelacji i widmo mocy po przejściu sygnału przez układ liniowy.

W ramach ćwiczeń audytoryjnych rozwiązywane są i diskutowane zadania związane z takimi zagadnieniami jak: wyznaczanie parametrów sygnałów deterministycznych, ich mocy i energii, wyznaczanie statystyk opisujących sygnały losowe (funkcja gęstości prawdopodobieństwa, dystrybuanta, wartość oczekiwana, wariancja oraz moc sygnałów), wyznaczanie współczynników szeregu Fouriera i wyznaczanie transformat Fouriera dla prostych sygnałów analogowych.

Rozwiązanie pozostałych problemów przedstawionych na wykładach odbywa się na późniejszych zajęciach laboratoryjnych w semestrze 3.

Metody dydaktyczne

Wykład prowadzony jest jako prezentacja multimedialna, ilustrowana przykładami rozwiązywanymi na tablicy oraz aplikacjami do demonstracji wyników analizy i syntezy sygnałów. W czasie wykładów bardzo często stawiane są słuchaczom pytania, dotyczące omawianego zjawiska i prezentowanych metod.

W ramach ćwiczeń audytoryjnych rozwiązywane są na tablicy przykładowe zadania i przeprowadzana jest głęboka analiza możliwych sposobów ich rozwiązywania różnymi metodami, wykorzystując uprzednio otrzymane rozwiązania, udowodnione lematy, specyficzne właściwości funkcji modelujących sygnały itp.

Literatura

Podstawowa

1. Oppenheim A.V., Willsky A.S., Nawab S.H, Signals and System, Pearson 2016, 944 pp.

2. Courses 6.003 and 6.011 on <https://ocw.mit.edu/courses/electrical-engineering-and-computer-science/>.

Uzupełniająca

1. Florek A., Mazurkiewicz P., Sygnały i systemy Dynamiczne. Interpretacje - przykłady - zadania, wyd. 2, WPP, Poznań, 2015, 158 pp.
2. Szabatin J., Podstawy teorii sygnałów, WKŁ, Warszawa, 2008, 499 pp.

Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta

	Godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	100	4,0
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	45	2,0
Praca własna studenta (studia literaturowe, przygotowanie do zajęć laboratoryjnych/ćwiczeń, przygotowanie do kolokwium/egzaminu, wykonanie projektu) ¹	55	2,0

¹ niepotrzebne skreślić lub dopisać inne czynności